

נעשה כלל מוסף על הפרט - שלא תאמר אין כאן אלא פרט, או כיוצא בו נביא בדינו בבנין
אב - לכן הוסיף הכתוב כלל אחריו, להביא כל דבר, ואפילו אינו דומה לפרט.
אי הכי - קשיא לך, אפילו בתרי ענייני תיקשי לך, דהא דיינין כלל ופרט בשנאמר אחד מהן
בפרשה זו, ואחד מהן בפרשה אחרת!
הא ניחא - דלא קשיא לך.
למאן דאמר כלל ופרט המרוחקין אין דנין בו' - ופולגתא היא במנחות, בפרק כל המנחות
באות מצה (נה, ב) ובבבא קמא בהחובל (פה, א).
הבודק צריך שיבטל - בלבד, סמוך לבדיקה מיד, ואומר: כל חמירא דאיכא בביתא הדין
ליבטיל.
מאי טעמא - הרי מבער כל הנמצא.
וכי תימא כיון דמנטר להו אגב ביתיה - עם שאר ממונו הוא משמרן, שכשהוא נועל ביתו
לשומר נמצא משמר כל מה שבתוכו - הלכך חשיבי, ושימור דלאו אדעתא דידיה הוא - מי
מחשבי ליה?
והתיניא סופי תאנים - סוף לקיטת תאנים, נמצאים בתאנה תאנים שאינן מתבטלות כל
צרכן עולמית.
ומשמר שדהו מפני ענבים - ובעל הבית זה משמר שדה זו שלא יכנסו בני אדם לתוכה, ואין
דעתו מפני התאנים אלא מפני שיש בה ענבים, שעדיין לא הגיע עת הבציר, או סופי
ענבים שלא יתבשל עולמית, ובעל הבית משמר שדהו זו שהן בתוכה ולא בשבילן, אלא
מפני מדלעות ומקשאות שבה.
קשואין ודלועין - שם הפרי עצמו.
מקשאות ומדלעות - קרי כל האילנות.
וחייבין במעשר - אם ליקטן בעל הבית, או נתנן לאחר.
ופטורין מן המעשר - דהפקר פטור מן המעשר.
ודעתו עליה - חשובה היא בעיניו, וחס עליה לשורפה, ומשהה אפילו רגע אחד - ונמצא
עובר עליה בבל יראה ובבל ימצא, אבל משבטלה - אינו עובר, דלא כתב אלא תשבותו.
דלאו ברשותיה הוא - אינו שלו.
דאמר ר' אלעזר שני דברים אינן שלו ועשאן הכתוב כאילו הן ברשותו - להתחייב עליהן.
בור ברשות הרבים - הפותחו חייב בניזקין, ואין הבור שלו אלא של הפקר, שהרי ברשות
הרבים הוא, ואף על פי שכרהו - אין רשות הרבים קנויה לו.
וניבטליה בארבע - כלומר: למה הוצרכתו לבטל בלילה, ליתקנו רבנן לכל אדם שיבטל קודם
איסורו.
פשע - ישכח, ויבא לידי פשיעה, שעל ידי מה יזכר, אבל עכשיו שעסוק בבדיקתו - יזכר.

ירחא מיהו דילמא הא דקאמר דברו אל כל עדת ישראל לא הוה בריש ירחא ואם תאמר
אמאי לא יליף התם מדבר מבמדבר כי הכא וי"ל דמדבר מבמדבר לא ילפינן.
אבל בחד עניינא מאי דמוקדם מוקדם - היינו דוקא היכא דליכא דרשה וטעם דהא תנן בפ'
נגמר הדין (סנהדרין מה. ושם) דדחיית הנסקל קודם לסקילתו אף על גב דסקילה כתיב
ברישא דכתיב כי סקל יסקל או ירה יירה היינו משום דכתיב במקום אחר סקילה בגמר
מיתה דכתיב וסקלתם באבנים ומתו.
אבל בתרי ענייני אין דנין - והא דפריך בסוף הפרה (ב"ק ד' נד: שם) ואימא בהמתך דדברות
ראשונות כלל שור וחמור פרט בהמתך דדברות האחרונות חזר וכלל אף על גב דמרוחקין
טובא היינו משום דעשרת הדברות חשיבי כחד עניינא דבדיבור אחד נאמרו.
ודעתיה עליוהי - פירוש ולא בטל מאיליו כמו פירוין ועל פ"ה קשה מאי פריך כי משכחת
ליה ניבטלה הא פי' ודעתיה עליוהי שחס עליה לבטלה.
משש שעות ולמעלה - פ"ה מתחלת שש ולא נהירא לר"ת דע"כ הא דאמר לעיל חמץ מו'
שעות ולמעלה אסור היינו מסוף שש ופר"ת דמסוף שש קאמר ומייתי ראייה מחיטי
קודנייתא שהן קשין והוה חמץ נוקשה שאינו אסור נמי אלא מדרבנן.